

Одлука којом се доноси Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине

Бр. 05/22

Користећи се овлаштењима која су високом представнику дата чланом V Анекса 10 (Споразум о цивилној имплементацији Мировног уговора) Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Општи оквирни споразум), према којем је високи представник коначни ауторитет за тумачење наведеног Споразума о цивилној имплементацији Мировног уговора, и чланом II.1. (д) претходно наведеног Споразума, који од високог представника захтијева да олакша рјешавање било којих потешкоћа које се појаве у вези с цивилном имплементацијом Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини;

Позивајући се на став XI.2 Закључака Конференције за имплементацију мира одржане у Бону 9. и 10. децембра 1997. године, у којем је Вијеће за имплементацију мира поздравило намјеру високог представника да употреби свој коначни ауторитет у земљи у вези с тумачењем Споразума о имплементацији цивилног дијела Мировног уговора, како би помогао у изналажењу рјешења за проблеме у складу с горе наведеним, “доношењем обавезујућих одлука, када то оцијени неопходним”, о одређеним питањима, укључујући и (према тачки (ц) става XI.2) “мјере којима се осигурава имплементација Мировног споразума на цијелој територији Босне и Херцеговине и њених ентитета”;

Позивајући се такође на став 4 Резолуције 1174 (1998) Савјета безбједности Уједињених нација од 15. јуна 1998. године, према

којем Савјет безбједности, у складу с поглављем VII Повеље Уједињених народа “...понавља да је високи представник коначни ауторитет за тумачење Анекса 10 о цивилној имплементацији Мировног уговора и да у случају спора може давати своја тумачења и препоруке, те доносити обавезујуће одлуке, како год оцијени да је неопходно, о питањима која је образложило Вијеће за имплементацију мира у Бону 9. и 10. децембра 1997. године”;

Напомињући да Устав Босне и Херцеговине утврђује да је Босна и Херцеговина демократска држава која функционише у складу са законом и на основу слободних и демократских избора;

Имајући у виду истакнуто мјесто које избори имају према Општем оквирном споразуму за мир и потребу да се гарантује да ће избори који ће се одржати 2. октобра 2022. године бити слободни, праведни и демократски;

Поново потврђујући да грађанима Босне и Херцеговине мора бити омогућено да остварују своја демократска права на слободним, праведним и демократским изборима и да услови за такве изборе постоје упркос немогућности њихових политичких лидера да постигну компромис по питању изборне реформе;

Вођени потребом за јачање интегритета избора и унапређење управљања изборним процесом на транспарентан начин пружањем могућности Централној изборној комисији БиХ да ефикасно санкционише кршења правила понашања у изборној кампањи, а све у циљу да се изборни закон усклади с међународним стандардима и добром праксом за демократске изборе према препорукама Канцеларије за демократске институције и људска права при мисији ОЕБС-а (ОДИХР) и према ономе што је наглашено у Мишљењу Европске комисије о захтјеву БиХ за чланство у ЕУ;

Поздрављајући напоре Европске уније и Сједињених Америчких Држава да омогуће постизање договора о изборној реформи којим би се приступило рјешавању питања везаних за одлуке Европског суда за људска права и Уставног суда БиХ, као и недостатака у вези с интегритетом изборног процеса које су уочиле

међународне институције, између осталих и Канцеларија за демократске институције и људска права при мисији ОЕБС-а односно Венецијанска комисија Савјета Европе;

Изражавајући жаљење због тога што политичке странке нису могле искористити тај процес за постизање договора о уставним и изборним реформама потребним ради враћања повјерења грађана и предвиђеним у Мишљењу Европске комисије о захтјеву који је БиХ поднијела за чланство у ЕУ;

Енергично позивајући све политичке странке да се суздрже од негативне, неодговорне и реторике подјела, апелујући на власти да осигурају интегритет изборног процеса и позивајући грађане да дају свој глас;

Подсјећајући да је тон протеклих кампања у великој мјери био негативан и поларизујући, с нагласком на национализам, личне нападе, позивање на ратну прошлост Босне и Херцеговине и изазивање страха, што је засјенило социо-економска питања, попут нпр. питања корупције, незапослености, миграција и образовања;

Увјерени да се измјенама и допунама у наставку одлуке не мијења изборни систем Босне и Херцеговине нити се остварује било какав утицај на активности које предузима Централна изборна комисија БиХ;

Констатујући да реформе неопходне за напредовање на путу према интеграцији у Европску унију обухватају и изборну реформу те да ће им стога бити потребно приступити убрзо након одржавања избора;

Узимајући у обзир, имајући у виду и констатујући све претходно наведено, Високи представник овим доноси сљедећу одлуку:

ОДЛУКА

**којом се доноси Закон о измјенама и допунама Изборног закона
Босне и Херцеговине**

1) Закон који слиједи и који чини саставни дио ове Одлуке ступа на снагу како је предвиђено у члану 10. тог закона, на привременом основу, све док га Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине не усвоји у истом облику, без измјена и допуна и без додатних услова.

2) Ова Одлука ступа на снагу одмах и одмах се објављује на службеној интернетској страници Канцеларије високог представника и у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”.

Сарајево, 27. јула 2022.

Кристијан Шмит

Високи представник

ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА

ИЗБОРНОГ ЗАКОНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Изборном закону Босне и Херцеговине (“Службени гласник Босне и Херцеговине” бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20 и 38/22, у даљем тексту: Закон), у члану 1.1а, иза тачке 15) додају се нове тачке 16) до 21), које гласе:

“16) “Електронски медији”, у смислу овог закона, су јавне и приватне телевизијске и радио станице са одговарајућом дозволом Регулаторне агенције за комуникације (РАК).

17) “Онлајн медији”, у смислу овог закона, су интернет портали и друге интернетске платформе које представљају средства комуникације са циљем информисања од јавног интереса.

18) “Штампани медији”, у смислу овог закона, су штампане публикације, попут нпр. новина, таблоида, часописа, књига, памфлета, а које представљају средства масовне комуникације са

циљем информисања од јавног интереса.

19) “Друштвене мреже” су интернетске или мобилне платформе које омогућавају двосмјерну интеракцију путем садржаја и комуникације које генеришу корисници, односно медији доступни на одређеним платформама дизајнираним да корисницима омогуће креирање садржаја и интеракцију с информацијама и њиховим изворима.

20) “Говор мржње” је сваки облик јавног изражавања или говора који изазива или потиче мржњу, дискриминацију или насиље против било којег лица или групе лица, на основу расе, боје коже, националности, пола или вјере, етничког поријекла или било које друге личне карактеристике или оријентације која подстиче на дискриминацију, непријатељство и насиље.

21) “Злоупотреба јавних средстава и ресурса”, у смислу овог закона, је било које незаконито кориштење средстава и ресурса државе БиХ, ентитета, кантона, Брчко дистрикта БиХ и других јединица локалне управе и самоуправе, којим кандидати на изборима и изборним листама, као јавни или државни званичници, или непосредно изабрана лица, располажу за потребе обављања службене дужности. Под ресурсима се, у смислу ове дефиниције, подразумијевају покретна и непокретна имовина, као и сви људски ресурси јавних институција који се користе у оквиру радног времена.”

Члан 2.

У члану 2.15 Закона, на крају другог става додаје се нова реченица, која гласи:

“Ако се не изврши именовање новог или замјенског члана општинске изборне комисије у законском року, Централна изборна комисија БиХ може извршити њихово именовање.”

Члан 3.

У члану 2.19 Закона, иза става (12) додаје се нови став (13),

који гласи:

“(13) Забрањена је злоупотреба законског права на учешће у раду бирачког одбора фиктивним представљањем како је прописано чланом 7.3, став (2) овог закона.”

Досадашњи ставови (13) до (17) постају ставови (14) до (18).

Члан 4.

Члан 6.7 Закона мијења се и гласи:

“(1) Када одлучује по службеној дужности или када одлучује о приговорима и жалбама, Централна изборна комисија БиХ има овлаштења да нареди изборној комисији, Центру за бирачки списак, центрима за бројање или бирачком одбору да предузму мјере којима се отклањају утврђене неправилности.

(2) Централна изборна комисија БиХ има овлаштења да изрекне следеће санкције:

1. новчану казну која не прелази износ од 30.000 конвертибилних марака;
2. уклањање имена кандидата са кандидатске листе ако се утврди да је кандидат лично одговоран за повреду;
3. поништење овјере политичке странке, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата; и
4. забрану ангажовања одређеног лица за рад на бирачком мјесту, у Центру за бирачки списак, у општинској изборној комисији, у центрима за бројање или другој изборној комисији успостављеној у складу са чланом 2.21 овог закона.”

Члан 5.

Иза члана 7.2 Закона додаје се нови члан 7.2а, који гласи:

“Члан 7.2а

(1) Носиоцима извршне функције утврђеним у члану 1.8, став (6)

овог закона и носиоцима мандата забрањена је злоупотреба јавних средстава.

(2) Злоупотребу јавних средстава из става (1) овог члана чине следеће радње:

1. укључивање државних службеника који су подређени кандидату у обављању послова у радном времену у циљу промоције кандидата или политичких субјеката;
2. кориштење просторија јавних установа и органа за обављање предизборних активности ако кориштење истих просторија није загарантовано другим кандидатима и политичким субјектима под истим условима;
3. кориштење средстава комуникације, информационих услуга, канцеларијске опреме јавних установа и органа за изборну кампању;
4. кориштење средстава превоза у власништву државних, ентитетских, градских, кантоналних или општинских органа и организација без накнаде или по сниженим накнадама за активности кампање. Ова одредба се не односи на пријевоз особа које се посебно штите у складу са законом који се обавља као дио сигурносних мјера које се примјењују у односу на високе званичнике који подлијежу службеној заштити коју пружају надлежни органи приликом обављања службене дужности или поступања по службеној дужности;
5. прикупљање потписа или изборна кампања коју проводе лица која обављају изабране функције или су државни службеници, током службених активности или догађаја које организује јавна установа или орган.

(3) Поштивање ограничења из става (2) овог члана не спречава јавне и изабране званичнике или државне службенике у вршењу службене дужности.”

Члан 6.

У члану 7.3 Закона, ставу првом, тачка 7) мијења се и гласи:

“7) користити се говором мржње, и/или објавити или употребити

слике, симболе, аудио и видео записе, СМС поруке, интернет комуникације, друштвене мреже и мобилне апликације или друге материјале који могу тако дјеловати.”

Други став члана 7.3 Закона мијења се и гласи:

“(2) Забрањено је лажно представљање у име било које политичке странке, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата као и злоупотреба законског права на учешће у раду бирачког одбора испред једног политичког субјекта противно одредби члана 2.19 овог закона и то фиктивним представљањем у име политичког субјекта којем је мјесто у бирачком одбору припало са циљем погодавања другом политичком субјекту којем то мјесто у бирачком одбору није припало. Ова забрана примјењује се и на чланове бирачког одбора.”

Члан 7.

Члан 19.8. Закона мијења се и гласи:

“(1) Новчаном казном у износу од 600,00 КМ до 3.000,00 КМ казниће се за повреду запослени или ангажовани у изборној администрацији, ако:

1. учествује у доношењу одлуке која може довести у сумњу његову способност да дјелује непристрасно (члан 2.1);
2. не одреди бирачка мјеста на подручју општине за гласање на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини (члан 2.13 тачка 2.);
3. не осигура изборни материјал за гласање на свим нивоима избора у Босни и Херцеговини (члан 2.13 тачка 4.);
4. не обавијести бираче о свим информацијама неопходним за провођење избора, у складу с прописима Централне изборне комисије БиХ (члан 2.13 тачка 5.);
5. неправилно броји гласачке листиће на бирачким мјестима и у општинским центрима за бројање (члан 2.13 тачка 7.);

6. именује предсједника и чланове бирачких одбора и њихове замјенике супротно члану 2.19 став (3);
7. прекрши забрану из члана 2.19 став (13);
8. не ажурира податке у складу с промјеном броја бирача и прописима Централне изборне комисије БиХ [члан 3.8 став (3) тачка б)];
9. не осигура увид у извод из Централног бирачког списка на територији своје општине [члан 3.8 став (3) тачка ц)];
10. не осигура податке за Централни бирачки списак како је утврђено прописима Централне изборне комисије БиХ [члан 3.8 став (3) тачка д)];
11. не води евиденцију захтјева и приговора и не чува попратну документацију [члан 3.8 став (4)];
12. одреди бирачка мјеста супротно члану 5.1 став (3);
13. не осигура изборни материјал за гласање [члан 5.3 став (3)];
14. неоправдано није присутан током цијелог процеса гласања и бројања гласова (члан 5.5);
15. не одреди дужности члановима бирачког одбора [члан 5.6 став (2)];
16. записник о раду бирачког одбора не садржи податке прописане овим законом (члан 5.7);
17. не објасни бирачу начин гласања и не осигура тајност гласања [члан 5.11 став (1)];
18. не утврди идентитет бирача и потпис бирача на изводу из Централног бирачког списка у складу с овим законом (члан 5.13);
19. изда гласачки листић или листиће супротно прописима који регулишу издавање гласачких листића (члан 5.13);

20. помаже лицу при гласању на начин који није у складу с овим законом [члан 5.19 став (2)];
21. су обрасци попуњени супротно члану 5.25; или
22. подаци обједињених збирних резултата гласања за општину нису у складу с чланом 5.27.

(2) За повреду из става (1), тачке 1., 7. и 13. до 21. овог члана казниће се чланови бирачког одбора новчаном казном у износу од 600,00 KM до 3.000,00 KM.

(3) За повреду из става (1) тачке 1., 7. и 14. до 21. овог члана казниће се политички субјект у име којег је именован члан бирачког одбора, новчаном казном у износу од 3.000,00 KM до 10.000,00 KM.”

Члан 8.

Члан 19.9. Закона мијења се и гласи:

“(1) Новчаном казном у износу од 3.000,00 KM до 30.000,00 KM казниће се за повреду политички субјект, ако:

1. у року од десет дана не достави измјене података (члан 4.22);
2. уклони, прекрије, оштети или измијени штампани оглас, плакат, постер или други материјал који се, у складу са законом, користи у сврху изборне кампање политичких странака, коалиција, листи независних кандидата или независних кандидата [члан 7.2 став (2)];
3. постави оглас, плакат или постер, односно напише своје име или слоган који је у вези са изборном кампањом, у или на згради у којој је смјештен орган власти било на којем нивоу, јавно предузеће, јавна установа или мјесна заједница, или на вјерском објекту, на јавном путу или јавној површини, осим на мјесту предвиђеном за плакатирање и оглашавање;

4. злоупотреби јавни ресурс за властиту употребу и промоцију политичког субјекта којем припада [члан 7.2а, став (2)];
5. носи и покаже оружје на политичком скупу, бирачком мјесту или његовој околини, односно за вријеме окупљања у вези с активношћу политичке странке, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата у изборном процесу [члан 7.3 став (1) тачка 1.];
6. омете скуп друге политичке странке, коалиције или независног кандидата, као и подстакне другог на такве активности [члан 7.3 став (1) тачка 2.];
7. спријечи новинара да обави свој посао у складу с правилима професије и изборним правилима [члан 7.3 став (1) тачка 3.];
8. обећа новчану награду или другу материјалну корист с циљем добивања подршке бирача или пријети присталицама друге политичке странке, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата [члан 7.3 став (1) тачка 4.];
9. подстакне на гласање лице које нема право гласа [члан 7.3 став (1) тачка 5.];
10. подстакне лице да гласа више пута на истим изборима или да гласа у име другог лица [члан 7.3 став (1) тачка 6.];
11. користи се говором мржње, и/или објави или употреби слику, симбол, аудио и видео запис, СМС поруку, интернет комуникацију, друштвену мрежу и мобилну апликацију или други материјал који може тако дјеловати [члан 7.3 став (1) тачка 7.];
12. лажно се представи у име било које политичке странке, коалиције, листе независних кандидата или независног кандидата, или фиктивно представи политички субјект којем је додијељено мјесто у бирачком одбору како би

погодавао другом политичком субјекту којем мјесто у бирачком одбору није додијељено [члан 7.3 став (2)];

13. одржи скуп с циљем изборне кампање [члан 7.4 став (1) тачка 1.];
14. изложи на бирачком мјесту или у његовој околини било какав материјал с циљем утицаја на бираче [члан 7.4 став (1) тачка 2.];
15. користи домаћа и међународна средстава комуникације с циљем утицаја на бираче [члан 7.4 став (1) тачка 3.];
16. користи мегафон или друге разгласне уређаје с циљем утицаја на бираче [члан 7.4 став (1) тачка 4.];
17. обави било какву активност која омете или опструише изборни процес [члан 7.4 став (1) тачка 5.];
18. не поднесе у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата у Службеном гласнику БиХ изјаву о укупном имовинском стању на захтијеваном обрасцу у (члан 15.7 и члан 15.8);
19. прекорачи највећи износ средстава за финансирање изборне кампање из члана 15.10;
20. води изборну кампању у периоду од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање [члан 16.14 став (3)];
21. посматрач, у току посматрања изборног процеса, омете изборну активност и не поштује тајност гласања [члан 17.2 став (1)];
22. посматрач за вријеме посматрања изборних активности не носи службену акредитацију и носи било каква обиљежја или ознаке које га повезују с одређеном политичком странком, коалицијом, листом независних кандидата или независним кандидатом [члан 17.2 став (3)].

(2) За повреду из става (1) тачке 2. до 17. овог члана коју

почини присталица политичког субјекта казниће се тај политички субјекат.

(3) За повреду из става (1) тачке 1. овог члана казниће се и одговорно лице политичке странке, коалиције или листе неовисних кандидата новчаном казном у износу од 600,00 КМ до 15.000,00 КМ.

(4) За повреду из става (1) тачке 2. до 18. овог члана казниће се и кандидат политичког субјекта новчаном казном у износу од 3.000,00 КМ до 15.000,00 КМ.

(5) За повреду из става (1) тачке 5., 9., и 10. овог члана казниће се и запослени или ангажовани у изборној администрацији новчаном казном у износу од 600,00 КМ до 3.000,00 КМ.

(6) За повреду из овог члана, Централна изборна комисија БиХ, поред новчаних казни, може изрећи и друге санкције предвиђене у члану 6.7 Изборног закона БиХ.”

Члан 9.

Ради избјегавања сумње, прекршајни поступци започети прије ступања на снагу овог Закона, окончаће се у складу с одредбама закона који је био на снази у вријеме извршења прекршаја, осим ако је овај Закон блажи за починиоца.

Члан 10.

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на службеној интернетској страници Канцеларије високог представника, или првог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, који год од тих дана наступи раније.